

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกวาดภาพที่มีประสิทธิภาพต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อสร้างแบบฝึกวาดภาพให้ไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 2 และ 3 ทั้งรอบเช้าและรอบบ่าย รวม 6 ห้อง ของโรงเรียนอนุบาลวัดวิทยาคม จำนวน 59 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบความคิดสร้างสรรค์ด้วยรูปภาพแบบ A (Torrance Test of Creative Thinking Figural Form A) ของ ดร.พอล อี ทอร์รานซ์ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ชุด คือ การวาดภาพจากสิ่งที่กำหนดให้ซึ่งเป็นกระดาษคัตปะรูปไข่สีเขียว การวาดต่อเติมภาพให้สมบูรณ์จากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ และ การวาดภาพจากเส้นคูขนานที่กำหนดให้เป็นสิ่งเร้า ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบคุณภาพโดยหาความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน (Hoyt's Analysis of Variance) กิจกรรมชุดที่ 1 , 2 และ 3 มีค่าเป็น 0.64, 0.81 และ 0.82 ตามลำดับ แบบสอบนี้ใช้สอบตัวอย่างประชากรก่อนและหลังการฝึกวาดภาพ

2. แบบฝึกหัดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อฝึกใน
 ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดละออ ประกอบด้วยกิจกรรม
 9 ชุดแบบฝึกหัดภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้ในการฝึกตัวอย่างประชากร
วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำแบบสอบถามไปสอบถามตัวอย่างประชากรก่อนฝึกหัดภาพเพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม
 โดยหาความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน
2. นำแบบฝึกหัดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยไปฝึก
 ตัวอย่างประชากรในด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดละออ เพื่อหา
 ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด ความเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
3. นำแบบสอบถามชุดเดิมไปสอบถามตัวอย่างประชากร หลังฝึกหัดภาพ เพื่อหาประสิทธิภาพ
 ต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบพัฒนาการในการเรียน
 จากคะแนนก่อนและหลังการฝึก

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกหัดภาพที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
 เนื่องจากตัวอย่างประชากรที่ได้รับการฝึกหัดภาพในด้านความคิดคล่องแคล่ว
 ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดละออ มีพัฒนาการสูงขึ้นทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. แบบฝึกหัดภาพที่สร้างขึ้น ในด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดริเริ่มมี
 ประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 78/51.73 และ 53.77/36.05 ส่วนด้านความคิด
 ละเอียดละออ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 78.58/83.95 ซึ่งหมายความว่าแบบฝึก
 ที่สร้างขึ้นนี้อาจใช้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ได้ในบางส่วน คือในส่วนความคิดละเอียดละออ แต่
 ในด้านความคิดคล่องแคล่วและความคิดริเริ่มนั้น การใช้ฝึกอาจจะไม่ส่งผลเด่นชัดเท่าที่ควร

การอภิปรายผล

1. แบบฝึกหัดภาพพิมพ์ประสิทธิภาพต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับ
เด็กปฐมวัยทั้งด้านความคิดสองแฉก ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดละออ นั้น
ผู้วิจัยคิดว่าอาจเนื่องจาก เหตุผลหลายประการ คือ

1.1. แบบฝึกหัดภาพพิมพ์เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่ จาก
การสังเกตพฤติกรรมของเด็กโดยทั่วไป เด็กทุกคนมักชอบวาดรูป เมื่อมีโอกาส เป็นตัว
ของตัวเอง เด็กจะกล้าแสดงออกด้วยการวาดรูปต่าง ๆ ตามที่ตนสนใจ นอกจากนี้
กิจกรรมในแบบฝึกหัดภาพพิมพ์หลายอย่างได้แก่ การสังเกตหาความสัมพันธ์ของภาพ
การจัดกลุ่มภาพที่มีลักษณะรูปทรงเหมือนกัน การวาดภาพจากรูปทรงต่าง ๆ การวาด
ภาพจากเส้นตรง การวาดภาพจากส่วนของภาพ การวาดภาพจากรูปทรงต่าง ๆ มา
ประกอบกัน การวาดภาพจากกระดาษตัดปะ การวาดออกแบบตกแต่งภาพ และ การ
วาดภาพตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดความสนใจ และ
แสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นขั้นตอน ทำให้เด็กมีพัฒนาการในด้าน
ความคิดสองแฉก ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดละออ เพิ่มขึ้น

1.2. ในการให้เด็กทำแบบฝึกหัดภาพพิมพ์ ผู้วิจัยได้สร้างบรรยากาศให้เด็ก
มีอิสระทั้งในด้านการคิดและการแสดงออกต่าง ๆ โดยไม่มีความรู้สึกว่าเขาจะถูกบังคับ
ให้คิดและทำตามครู เริ่มตั้งแต่เด็กได้มีโอกาสเลือกที่นั่งเองว่าจะนั่งใกล้เพื่อนคนไหน
ให้เด็กมีโอกาสพูดคุยกับเพื่อน ๆ และใช้สิ่งของบางอย่างร่วมกัน เช่น ดินสอ ดินสอสี
กาว เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยก็พยายามสร้างบรรยากาศให้เด็กคลายความตึงเครียด
โดยการเป็นกันเองกับเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำท่าทางให้กระปรี่กระเปร่า ไร้เสียงพูด
และท่วงท่าของการพูด เราให้เด็กสนใจฟัง และให้กำลังใจเด็กอย่างจริงจัง ในการให้
ทำกิจกรรมแต่ละอย่าง ผู้วิจัยใช้เวลาอธิบายเพียงเล็กน้อย หลังจากนั้นก็เป็นช่วงที่เด็ก

มีอิสระในการทำงานโดยผู้วิจัยเห็นคุณผลงาน และให้คำชมเชยให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานแข่งกับเวลา และทำงานให้ทันตามเวลาที่กำหนดได้มากขึ้น

อนึ่ง เมื่อเด็กวาดภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยยังเปิดโอกาสให้เด็กอธิบายภาพวาดว่าเป็นภาพอะไรบ้าง ทำให้เด็กได้ฝึกฝนในการใช้ภาษา สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจน เมื่อเด็กบางคนใช้คำไม่ถูกต้องหรือพูดไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้มีโอกาสแก้ไขให้เด็กพูดได้ถูกต้องมากขึ้น และหลังจากที่เด็กทุกคนทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงผลงานของตนเองต่อเพื่อน ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การกระทำเช่นนี้ได้สร้างความเป็นตัวของตัวเอง การยอมรับฟังความคิดเห็นอันเป็นทางช่วยให้เด็กกล้าที่จะแสดงออกได้มากขึ้น จึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว

2. แบบฝึกวาดภาพที่สร้างขึ้น เพื่อฝึกความคิดละเอียดละออ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนความคิดคล่องแคล่วและความคิดริเริ่มมีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั้น ผู้วิจัยคิดว่าอาจเนื่องจากสาเหตุดังนี้

2.1. ความคิดละเอียดละออมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เนื่องจากเด็กมีโอกาสดูฝึกฝนทุกกิจกรรม ประกอบกับผู้วิจัยได้กระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกในการวาดภาพต่าง ๆ ใต้อย่างเต็มที่ ตลอดทุกกิจกรรมจึงอาจเป็นผลให้แบบฝึกวาดภาพในด้านนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดได้

2.2. แบบฝึกวาดภาพในด้านความคิดคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ อาจเนื่องจากการกำหนดเวลาในการทำแบบสอบถามจำนวนข้อสอบบางข้ออาจไม่เหมาะสม ดังนี้ ๑

ในแบบส้อมไคเบ็งกิจกรรมเป็น 3 ชุด กิจกรรมชุดที่ 1 และ 2 ซึ่งวัดในด้านความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดละออ ผู้วิจัยคิดว่ากาการกำหนดเวลาให้ทำกิจกรรมเหมาะสมแล้ว แต่ในกิจกรรมชุดที่ 3 ซึ่งวัดในด้านความคิดทั้งสามอย่างนั้น กิจกรรมส่วนที่วัดในเรื่องความคิดคล่องแคล่ว ผู้วิจัยคิดว่า การกำหนดเวลากับกิจกรรมที่ให้ทำไม่เหมาะสมกัน กล่าวคือ เวลาที่ให้ทำแบบส้อมเพียง 10 นาที แต่กิจกรรมที่ให้ทำ คือ การวาดภาพจากเสนขนานที่กำหนดมีถึง 30 ภาพ ผลที่ได้เป็นค่ามัธยิมเลขคณิตในด้านความคิดคล่องแคล่วของแบบส้อมก่อนฝึก มีค่า 6.78 ส่วนหลังฝึกมีค่า 11.10 จะเห็นว่าค่าที่ได้มีน้อยมาก เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม 30 คะแนน ผู้วิจัยคิดว่าถ้าให้เหมาะสมควรจะลดกิจกรรมลง จาก 30 ภาพ เหลือเพียง 25 ภาพ เพื่อให้พอเหมาะกับเวลา 10 นาที ตามที่ผู้ฝึกสามารถวาดได้จริง คะแนนความคิดคล่องแคล่วของแบบส้อมก็จะมากขึ้นซึ่งเป็นผลให้ประสิทธิภาพของแบบฝึกในด้านนี้ประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ความคิดริเริ่ม ไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยคิดว่าเนื่องจากช่วงระยะเวลาในการฝึกสั้นเกินไป แนวทางการฝึกในเรื่องความคิดสร้างสรรค์นี้จะทำให้เด็กเรียนรู้พัฒนาการในด้านนี้มากกว่าไม่ได้รับการฝึกเลย แต่ทำได้ฝึกคิดออกกันตลอดปี โดยมีการวางแผนการฝึก และมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะได้แบบฝึกที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน การส่งเสริมด้านความคิดทั้งสามด้าน แต่เป็นจริงผู้วิจัยมีเวลาฝึกเด็กแต่ละกลุ่มเพียง 16 ครั้งๆละ 10-15 นาทีเท่านั้น อาจมีผลให้แบบฝึกในด้านความคิดริเริ่มมีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรมีทัศนคติที่ดีและมีความเข้าใจว่า เด็กทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ซึ่งสามารถที่จะส่งเสริมได้ โดยให้เด็กฝึกในด้านความคิดทดลอง แคล้ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดละออ รวมทั้งได้รับประสบการณ์ตรงตามขั้นตอนของพัฒนาการของเด็ก และเด็กบางคนอาจจะต้องได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมประสบการณ์ให้มากกว่าคนอื่น
2. บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้ใกล้ชิดเด็กทุกคนควรจะตระหนักว่าการจัดบรรยากาศเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นั้น มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ ในภาวะที่ผู้เรียนมีความเป็นอิสระทั้งในการคิดและการแสดงออกต่าง ๆ โดยพยายามตอบข้อซักถามที่เด็กสงสัยให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก และฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น มีความมั่นใจและเป็นตัวของตัวเอง
3. ครูประจำชั้นจะนำแบบฝึกวาดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นี้ไปใช้ได้ก็เพราะมีความใกล้ชิดและคุ้นเคยกับเด็ก สามารถปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมแบบฝึกให้เหมาะสมกับเด็กในชั้นได้ อีกทั้งยังสามารถใช้แบบฝึกได้ตลอดคาบการศึกษานี้ซึ่งจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้มากยิ่งขึ้น
4. ผู้สนใจที่จะทำวิจัย เรื่องความคิดสร้างสรรค์ในโอกาสต่อไป ควรมีระยะเวลาฝึกเด็กนานขึ้น ซึ่งจะทำให้แบบฝึกมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และควรวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกวาดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในระดับชั้นอื่น โดยหาแนวการฝึกใหม่ ๆ ทั่วไป หรือสร้างแบบฝึกเพื่อเพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ในด้านอื่น ๆ อีก